

РЕШЕНИЕ

№ 6698

гр. София, 15.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XVIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 22.10.2021 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Милена Славейкова

ЧЛЕНОВЕ: Боряна Бороджиева

Ева Пелова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **563** по описа за **2021** година докладвано от съдия Ева Пелова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Образувано е по касационна жалба на ЗД [фирма] – [населено място], решение № 49771/05.11.2020 г., постановено по НАХД № 4977/2020 г., по описа на Софийски районен съд, Наказателно отделение, 133-ти състав, с което е потвърдено наказателно постановление № Р-10-126/13.03.2020 г., издадено от зам.председател на Комисия за финансов надзор / КФН, ръководещ управление „Застрахователен надзор”, с което на ЗД [фирма] - [населено място], е наложено административно наказание „имуществена санкция“ в размер 2 500 лева, на основание чл.647, ал.2, вр.чл.644, ал.2, пр.2, вр.ал.1, т.2 от Кодекса за застраховането /КЗ/, вр.пар.1-ви, т.51 от Допълнителните разпоредби на КЗ, за нарушение по чл.108, ал.1 от КЗ.

В касационната жалба са изложени твърдения за допуснати съществени процесуални нарушения и противоречие с материалния закон. Оспорва се извода, че деянието е извършено в условията на повторност, тъй като акта за установяване на административно нарушение съдържа фактическо описание единствено и само по отношение на нарушението по чл.108 от КЗ. Посочва се, че е налице и неправилна квалификация на вмененото на дружеството нарушение, като според касатора в конкретния случай приложима е разпоредбата на чл.496 и сл. от КЗ. Навеждат се доводи, че не е спазена разпоредбата на чл. 12 от ЗАНН при определяне размера на наказанието, и не е извършена преценка по чл. 28 ЗАНН, доколкото към момента на

съставяне на акта, застрахованият е получил изцяло определеното му застрахователно обезщетение. Прави се искане постановеното от СРС решение да бъде за отменено, ведно с потвърденото с него наказателно постановление, алтернативно – НП да бъде изменено, като наложената имуществена санкция бъде подведена като такава по чл. 644, ал.1, т.1 от КЗ и определена в минималния на предвидения в закона размер.

В съдебно заседание жалбоподателя – редовно уведомен, не изпраща процесуален представител.

Ответникът по касация - Комисия за финансов надзор, изпраща процесуален представител, който моли съда да остави в сила решението на СРС. Прави искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Прокурора при Софийска градска прокуратура счита решението на СРС за правилно и законосъобразно.

Касационната жалба е подадена в срока по чл.211 от АПК, поради което се явява ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА, а по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Административен съд София – град, XVIII-ти касационен състав, като се запозна с обжалваното съдебно решение, съобрази доводите и възраженията на страните, обсъди наведените касационни основания и тези по чл. 218, ал. 2 от АПК и въз основа на фактите, установени от първоинстанционния съд, съгласно чл. 220 от АПК, настоящият състав, намира решението за валидно, допустимо, но неправилно.

Пред настоящата инстанция не са ангажирани нови писмени доказателства.

В производството пред въззивната инстанция е установена правилно следната фактическа обстановка:

На 21.01.2020 г. по електронен път в КФН, постъпила жалба от [фирма], в която се съдържало оплакване срещу ЗД [фирма] – [населено място], относно забавено плащане по претенция с № [ЕГН]/17.10.2019 г., заведена въз основа на договор за застраховка „Гражданска отговорност”, по повод настъпило застрахователно събитие, при което било увредено МПС, собственост на жалбоподателя.

Въз основа на жалбата, с писмо изх. № 91-02-60/28.01.2020г. от застрахователното дружество били изискани обяснения по случая, както и заверено копие от документацията, съдържаща се в преписката по претенцията, които постъпили в КФН на 31.01.2020г.

При преглед на постъпилите в КФН документи, св. А. – ст. експерт в отдел „Правоприлагане“, дирекция „Застрахователен надзор“ при КФН установила, че на 17.10.2019г. пред ЗД [фирма] била предявена претенция за изплащане на обезщетение във връзка с настъпило на 13.06.2020г. застрахователно събитие – пътно-транспортно произшествие, от което бил увреден лек автомобил „Х. ХГ“, с ДК [рег.номер на МПС], собственост на [фирма]. На същата дата била заведена претенция № [ЕГН], на основание договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите, сключен между виновния за ПТП водач и ЗД [фирма], обективиран в полица № ВГ/02/119002563247, със срок на застрахователното покритие от 05.09.2019г. до 04.06.2020г. На 17.10.2019г. със завеждане на претенцията, [фирма] представили изискуемите се от застрахователната компания документи. На 18.10.2019г. представили и удостоверение за банкова сметка, по която да бъде изплатено определеното обезщетение. След тази дата от ползвателя на застрахователни услуги не били изисквани допълнителни документи.

На 22.10.2019г. с доклад по щета № [ЕГН], по претенцията била определена за

изплащане сумата от 275,02 лева.

Впоследствие с платежно нареждане от 23.01.2020г. на [фирма] било изплатено определеното застрахователно обезщетение.

За така установеното нарушение по чл.108, ал.1 от КЗ, на 04.02.2020г. св. А. съставила акт за установяване на административно нарушение на жалб. [фирма] – [населено място], подписан от упълномощено лице, без да прави възражения.

Било констатирано, че с влязло в законна сила на 22.12.2018г. наказателно постановление № Р-10-720/04.09.2018г., издадено от зам. председателя на КФН, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, на жалбоподателя било наложено административно наказание „имуществена санкция“, в размер на 2 500 лева, за нарушение на чл.108, ал.1 от КЗ.

Въз основа на така съставения акт за установяване на административно нарушение, е издадено обжалваното наказателно постановление, потвърдено от въззивния съд, като правилно и законосъобразно.

С разпоредбите на чл. 106 - чл. 108 от КЗ законодателят е предоставил възможност на застрахователя да изиска и снабди с допълнителни доказателства от лицето, предявило застрахователната претенция, включително и от държавни органи и трети лица. След представянето на всички доказателства по чл. 106 КЗ започва да тече 15-дневният срок, изчислен в работни дни, за произнасяне: да бъде определено и изплатено обезщетението или застрахователната сума, или да бъде обективизиран мотивиран отказ за плащането.

Не се спори, че към датата на представяне на всички доказателства за установяване основанието и размера на застрахователното обезщетение - 17.10.2019 г. пред ЗД [фирма] са представени всички относими документи. От този момент започва да тече и 15-дневният срок по чл. 108, ал. 1 КЗ. Правилно както административнонаказващия орган, така и СРС са посочили, че законоустановеният срок за произнасяне по претенцията изтича на 08.11.2019 г. и считано от 09.11.2019г. дружеството е в неизпълнение. Периодът на извършване на деянието е определяем, доколкото застрахователно обезщетение е изплатено на 23.01.2020г. Въпреки това не се обезпечава извод за спазване на разпоредбата на чл. 108, ал. 1 КЗ, доколкото същата въвежда кумулативно изпълнението на двете задължения от застрахователя в 15-дневен срок /изчислен в работни дни/ – както да определи размера на обезщетението, така и да го изплати. Спазени са сроковете по чл. 34, ал. 1 и ал. 3 от ЗАНН, както и по чл. 81, ал. 3 във връзка с чл. 80, ал. 1, т. 5 от Наказателния кодекс, касаещи абсолютната погасителна давност/.

При съставянето на акта за установяване на административно нарушение и издаденото въз основа на него наказателно постановление не са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, изразяващи си в неправилно подвеждане на осъществилите се факти под нормата на чл. 108, ал. 1 от КЗ, вр.чл. 42 и чл. 57, ал. 1 от ЗАНН.

В съответствие с твърденията, изложени в оспорения съдебен акт, настоящата съдебна инстанция приема за правилна квалификацията на деянието по чл. 108, ал. 1 от КЗ, извършена от административнонаказващия орган. Нормите на част Втора, дял Втори, глава Седма, раздел VII /чл. 104 – чл. 109/ не дерогират изцяло приложението на част Пета, дял Втори, глава Четиридесет и седма, „Задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите“ /чл. 477 – чл. 505/, нито приложението на част Четвърта, дял Втори, глава Тридесет и девета „Имуществено застраховане“ /чл.

399-418/, но същите регламентират правила за дейността на застрахователите по уреждане на всеки вид застрахователни претенции, с които съответните дружества следва да се съобразят при сключването и при изпълнението на застрахователни договори от даден вид, като не въвеждат ограничителни, по-тежки правила, за одобряване и изплащане на обезщетенията от тези, които законодателят изначално е посочил в разпоредбите на чл. 104 и сл. от КЗ.

Съгласно чл. 106 от КЗ, към която разпоредба препраща чл. 108, ал. 1 от КЗ, застрахователните претенции се завеждат по реда и в сроковете, предвидени в застрахователния договор пред застрахователя, като се предвижда представянето на допълнителни доказателства от потребителя на застрахователната услуга. От този момент започва да тече 15-дневният срок /изчислен в работни дни/ за обективизиране заключението на застрахователя да определи размера на обезщетението или мотивирано да откаже плащане, като в първия случай при положително становище да извърши и плащането, постановено от законодателя като кумулативно изискване. С нормата на чл. 108, ал. 1 от КЗ се регламентира срокът за произнасяне по всяка една застрахователна претенция, предявена към застраховател, за изплащане на застрахователно обезщетение, без значение вида на застрахователното събитие, което подлежи на обезщетяване. С разпоредбата на чл. 108, ал. 3 във връзка с чл. 496 от КЗ се въвежда срок, не по-дълъг от 3 месеца, за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, считано от нейното предявяване пред застрахователя, независимо дали са изискани допълнителни доказателства от лицето, предявило претенцията, или от държавни органи и трети лица.

С разпоредбата на чл. 405, ал. 1 във връзка с чл. 108, ал. 1 - 3 или 5 КЗ се въвежда срок за изплащане на застрахователното обезщетение, т.е. въвежда се изискването за произнасяне на застрахователя в срок от 15 работни дни, считано от предявяване на застрахователната претенция или представяне на допълнителните доказателства. Макар нормата чл. 108, ал.1 КЗ да е обща, поради което и относима към всички застраховки, а чл. 496 от КЗ - само за задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, съответно чл. 405, ал. 1 – при имуществено застраховане, между тези разпоредби няма противоречие, което да трябва да се разреши въз основа на правилото за предимство на специалната пред общата норма. Предписанията на тези норми не си противоречат, а се допълват и обвързват застрахователя да се произнесе в срок от 15 работни дни от представянето на всички доказателства или от допълнителните такива, когато представянето им е необходимо, за да се изпълни изискването за пълнота на доказателствата - „всички доказателства“. Специалната норма има дисциплиниращ ефект не само по отношение на застрахователя, но и по отношение на ползващото се трето лице /увредения/, предявил претенция за плащане, който ще понесе последиците при непредставяне на необходимите доказателства.

Датата на осъществяване на нарушението е относима и с оглед на това дали ли е повторност по смисъла на § 1, т. 51 ДР КЗ, така че да бъде ангажирана отговорността на дружеството съгласно чл. 644, ал. 2, вр. ал. 1, т. 2 от КЗ. При повторно нарушение по чл. 644, ал. 1, т. 2 от КЗ на юридическите лица се налага административно наказание „имуществена санкция“ в размер от 2 000 до 40 000 лева. Повторно е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същия вид нарушение. В конкретния

случай цитираното в оспореното наказателно постановление е НП № Р-10-720/04.09.2018 г., влязло в сила на 22.12.2018 г., видно от което за нарушение по чл. 108, ал. 1 от КЗ е наложена имуществена санкция на дружеството - касатор. В едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същия вид нарушение, на 09.11.2019 г. е извършено деяние – елемент от състава на нарушението по чл. 108, ал. 1 от КЗ, вр. чл. 6 от ЗАНН.

Не могат да се приемат като основателни доводите на касатора, че повторността е елемент от състава на правонарушението. Напротив, дали едно деяние е повторно или не, е релевантно обстоятелство единствено при определяне размера на административното наказание. Повторността не определя осъществен ли е съставът на нарушението, което в случая е безспорно установено. Касаторът неправилно сочи, че е допуснато съществено процесуално нарушение, поради описание на процесното деяние, като повторно едва с оспорваното НП. С разпоредбата на чл. 42 от ЗАНН не се поставя изискване да бъде посочена санкционната разпоредба, която следва да бъде приложена, както и видът и размерът на наказанието. Задължителни реквизити са единствено елементите от обективна страна – дата и място на нарушението, описанието му и обстоятелствата, при които е извършено, и елементите от субективна страна – субект и вина при деяния, извършени от физически лица. Сочат се също и законните разпоредби, които са нарушени. Изискването на чл. 42, т. 4 от ЗАНН за описание на нарушението чрез всички елементи от фактическия състав на деянието по чл. 108, ал. 1 от КЗ е спазено при съставяне на АУАН № Р-06-884/24.11.2020 г. С чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗАНН към тези елементи /чл. 42, т. 3 - т. 5 от ЗАНН/ се допълват видът и размерът на наказанието, за определянето на което е от значение дали деянието е повторно или не, съответно дали същото е извършено от физическо или юридическо лице. Касае се за дейност на административнонаказващия орган по определяне вида и размера на наказанието в издаденото наказателно постановление, за което няма изискване в чл. 42 от ЗАНН да бъде посочено още със съставяне на акта, съобразявайки се и с разпоредбата на чл. 27, ал. 3, вр. ал. 1 от ЗАНН за определяне на по-тежко наказание при отегчаващи обстоятелства, вкл. и при повторност на деянието.

Съдът намира, че с процесното НП на ЗД [фирма] – [населено място] е наложено законосъобразно и явно справедливо, в предвидения от законодателя размер, административно наказание „имуществена санкция“ на основание чл. 644, ал. 2, вр. ал. 1, т. 2 от КЗ. Застрахователните дружества изпълняват особено важна функция, като акумулират финансов ресурс, чрез който по определени правила да компенсират претърпените от застрахованите лица вреди. Неизпълнението на тази основна функция от страна на застрахователите в законоустановените срокове ще засегне имуществената сфера на тези лица и ще обезсмисли целта на застраховането – обезщетяване на вреди, настъпили в следствие на предвидени в съответните договори застрахователни събития. Наказанията по чл. 644 от КЗ са насочени именно към стимулиране на застрахователите да спазват предвидените в кодекса срокове за изпълнение на задълженията им, възникнали във връзка с поетите рискове, и при спазване целта на закона, изведена в чл. 2 от КЗ. Нарушението по чл. 108, ал. 1 от КЗ е формално, на просто извършване, тъй като законодателят не е предвидил в състава му настъпването на вредни последици, което обуславя и ирелевантността на липсата на такива. Във връзка с изложеното в случая не може да се приеме, че са налице предпоставките за прилагане на разпоредбата на чл. 28 от ЗАНН, в която посока е и

утвърдилата се съдебна практика.

По изложените съображения, настоящата инстанция намира жалбата за неоснователна, поради което същата следва да бъде отхвърлена.

С оглед изхода на делото и на основание чл.63, ал.5 от ЗАНН, вр.чл.37 от Закона за правната помощ, вр.чл.27е от Наредба за заплащането на правната помощ, сторените от КФН разноси за юрисконсулско възнаграждение, в размер на 80 лева, следва да бъдат възложени в тежест на жалбоподателя. Определянето на разноските в минималния на предвидения в закона размер, съответства на характера на делото, което не се отличава с фактическа и правна сложност и обема на осъществената по него юрисконсултска защита.

Водим от горното и на основание чл.221, ал.2 от АПК, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД-С. ГРАД, XVIII-ти касационен състав

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 49771/05.11.2020 г., постановено по НАХД № 4977/2020 г., по описа на Софийски районен съд, Наказателно отделение, 133-ти състав.

ОСЪЖДА [фирма] - [населено място], да заплати на КФН сумата от 80 лева, представляващи разноси за юрисконсулско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протестиране.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.